

KÚRIA

Bfv.I.268/2018/5. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év május hó 8. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a III. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Hajdúböszörményi Járásbíróság 2.B.77/2015/242. számú ítéletét és a Miskolci Törvényszék 1.Bf.121/2017/42. számú ítéletét **III. rendű terhelt** tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Hajdúböszörményi Járásbíróság a 2016. szeptember 21-én kihirdetett 2.B.77/2015/242. számú ítéletével III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki felbujtóként elkövetett rablás büntetében [Btk. 365. § (1), (3) bekezdés a), c) és d) pont] és ugyancsak felbujtóként elkövetett rablás büntetében [Btk. 365. § (1), (3) bekezdés d) pont], ezért tizenegy év fegyházbüntetésre és tíz év közügyektől eltiltásra ítélte, megállapította, hogy szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék a 2017. október 13-án jogerőre emelkedett 1.Bf.121/2017/42. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét III. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, az általa elkövetett cselekmények minősítése kapcsán felhívott törvényhelyet kiegészítette a Btk. 365. § (1) bekezdésének a) pontjával, megállapította, hogy a terhelttel szemben kiszabott

büntetés megnevezése helyesen szabadságvesztés, melyet fegyházban kell végrehajtani és a szabadságvesztés tartamát kilenc évre enyhítette.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a III. rendű terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjaira alapított felülvizsgálati indítványt nyújtott be.

Ebben arra hivatkozott a bizonyítékokat részletesen elemezve, hogy a bíróság azokat tévesen értékelte, és megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy a terhelt a bűncselekményeket felbujtóként elkövette. Álláspontja szerint a bizonyítékok nem képeztek zárt logikai láncot, és a bíróság nem oldotta fel a tanúk vallomásaiban lévő ellentmondásokat, tényekből további tényekre helytelenül következtetett. Mindezen túl a törvényszék indokolás nélkül utasította el a védelem bizonyítási indítványait.

Emellett az indítványozó szerint a III. rendű terhelt büntetőjogi felelőssége kizárólag felbujtóként elkövetett lopás büntetében állapítható meg, hiszen a terhelt a minőségi túllépéséét, mármint azért, hogy terhelt-társa az értékek megszerzés érdekében erőszakot fog alkalmazni, nem felel, mert arra sem a tudata, sem a szándéka nem terjedt ki.

Sérelmezte azt is, hogy a törvényszék enyhítette ugyan, de nem megfelelő mértékben a terhelttel szemben kiszabott büntetést, ugyanis nem értékelte kellő nyomatékkal a terhelt javára mutakozó enyhítő körülményeket.

A védő az elsőfokú bíróság eljárását a Be. 373. § (1) bekezdés II/b) pontjában meghatározott eljárási szabálysértés miatt törvénysértőnek tartotta, mivel álláspontja szerint az alapügyben első fokon eljáró bíróság tanácsának elnökeivel szemben az elfogultságának lehetőségére utaló körülmény merült fel, amely miatt az ítélet meghozatalában a törvényben kizárt bíró vett részt. A bíró kizárásának jogalapjaként két okra hivatkozott. Egyrészt arra, hogy az első fokon eljáró bíróság tanácsának elnöke két védő eljárása miatt is jelzéssel élt a törvényszék elnöke felé, aki az ügyvédi kamara fegyelmi eljárását kezdeményezte az érintett védőkkel szemben etikai vétség miatt. A másik ok szerint az ügy IV. rendű terheltjének védőjével szemben az elsőfokú eljárás során vesztegetést állítva elkövetett befolyással üzérkedés büntette miatt indult - jelenleg is tartó - büntetőeljárás, amelynek oka az volt, hogy a IV. rendű terhelt védője az alapügyben a tanács elnökeként eljáró bíró és a vádképviselőt ellátó ügyész megvesztegetésére hivatkozva kért pénzt a IV. rendű terhelttől.

Ezért indítványa elsődlegesen az első- és másodfokú ítéletek

hatályon kívül helyezésére, és új eljárás lefolytatására, másodlagos indítványa - a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása esetén - a büntetés lényeges enyhítésére irányult.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozata szerint az indítványnak a bizonyítékok mérlegelését, és ezen a tényállást, illetve a terhelt cselekményeinek e tényálláson alapuló minősítését és a vele szemben kiszabott büntetést támadó része a törvényben kizárt, míg alaptalan az indítvány azon része, mely szerint az első fokon eljáró bírósági tanács elnökével szemben elfogultságára utaló körülmény merült fel, és így az ügyben kizárt bíró vett részt.

Az elsőfokú bíróság tanácsának elnöke a tisztességes eljárás lefolytatása érdekében tett jelzést a 2016. február 17. napjára kitűzött tárgyaláson történekről, és az ügyvédi kamara fegyelmi eljárást a törvényszék elnöke kezdeményezte Az eljárás tisztességes lefolytatása érdekében tett intézkedés a bíró pártatlanságának a megkérdőjelezésére nem lehet alkalmas. Az ügy IV. rendű terheltjének védőjével szemben folyamatban lévő büntetőügy pedig olyan körülmény, amely nem az alapügyben eljáró bíróval áll kapcsolatban, mert nem az eljáró bíró kifogásolható, pártatlanságának kétségbe vonására alkalmas cselekményéről van szó.

Ezért a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta (BF.275/2018/1.).

.-.-.

A Kúria a megtámadott határozatokat - a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva - a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében vizsgálta felül.

Emellett a Be. 423. § (5) bekezdése szerint eljárva a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges más eljárási szabálysértésekre is tekintettel volt, azonban ilyen feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés - indítványozó által felhívott - c) pontja alapján akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság elkövette az abban felsorolt, a 373. § (1) bekezdés I. b) és c) pontjában, illetve a II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést.

Nem alapos a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontjára alapított felülvizsgálati indítvány, mivel az abban állítottakkal szemben a törvényszék részletesen megindokolta, hogy miért utasította el egy tanú és a sértettek idézésére vonatkozóan előterjesztett védői bizonyítási indítványokat.

A Be. 373. § (1) bekezdésének II. b) pontja értelmében feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés - és a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontja alapján felülvizsgálati ok -, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt.

A Be. 21. § (1) bekezdésének e) pontja szerint pedig nem járhat el bíróként, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

Az Alkotmánybíróság 25/2013. (X. 4.) AB határozata szerint a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott felülvizsgálati eljárást megalapozhatja az elfogultsági okra alapított felülvizsgálati indítvány, ha a kérelmező első ízben olyan konkrét körülményt kíván érvényesíteni, amelyről bizonyítja, hogy arról a jogerős ítélet meghozatalát követően szerzett tudomást.

Mindezen túl - ahogy azt a Legfőbb Ügyészség is helytállóan kifejtette - a Hajdúböszörményi Járásbíróság a 2016. február 26. napján kelt, Beü.48/2016/14. számú végzésével a terheltek által előterjesztett, a bíró kizárására irányuló indítványát elutasította, és a III. rendű terhelt, valamint a felülvizsgálati indítványt is előterjesztő védője a kizárás megtagadását az ügydöntő határozat elleni jogorvoslat során nem sérelmezték.

Az ügyvéddel szemben folyamatban lévő büntetőügy pedig nem az alapügyben eljáró bíróval áll kapcsolatban, mert nem az eljáró bíró pártatlanságának kétségbe vonására alkalmas cselekményről van szó, és az ügyvédi kamara fegyelmi eljárását a törvényszék elnöke kezdeményezte, ez az eljárás tisztességes lefolytatása érdekében tett intézkedés a bíró elfogulatlanságának megkérdőjelezésére nem lehet alkalmas.

Következésképpen a felülvizsgálati indítványnak a kizárt bíró eljárására hivatkozása is megalapozatlan.

A Be. 416. § (1) bekezdésének - indítványozó által felhívott - b) pontja szerint akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a cselekmény törvénysértő minősítése vagy más anyagi jogi szabálysértés miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint azonban a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, az az indítványban nem támadható. Ez azt jelenti, hogy a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, így a vallomásoknak és ezen keresztül a bűnösség kérdésének a vitatására.

Így a felülvizsgálati indítványnak a bűnösséget megalapozó

tényállást vitató része a törvényben kizárt.

A Kúria következetes gyakorlatának megfelelően a tényállás részének kell tekinteni azon megállapításokat is, melyeket a bíróság - határozatszerkesztési hibából - az ítélet indokolásának más részében rögzített.

Erre figyelemmel az irányadó tényállás szerint I. rendű és III. rendű terheltek 2012 áprilisának első felében megállapodtak abban, hogy közösen bűncselekményeket fognak elkövetni, különösen idős emberek sérelmére és ebbe mást is bevonva. Ennek keretében többször személyesen találkoztak és egyeztettek a lehetséges elkövetési helyszínekről, azokat közösen megtekintették. Ugyanezen megállapodás alapján került sor az I. rendű és a III. rendű terheltek 2012. júniusi találkozójára, ahol a III. rendű terhelte elmondta társának, ismer egy idősebb embert, akinek több millió forintja és aranytárgyai vannak. Majd 2012. április 20. napján a III. rendű terhelte az I. rendű terhelttel annak érdekében, hogy a sértett otthon tartott pénzét megszerezzék, azt elrabolják tőle, előzetesen egyeztettek arról, hogy a sértett házába fegyverrel, vagy annak látszó tárggyal mennek be. Ezt követően I. rendű és V. rendű terheltek elkövették 2012. július 27-én a megtervezett bűncselekményt, melynek során a III. rendű terhelte a sértett házában közelében tartózkodott az általa használt és vezetett gépkocsiban ülve, és biztosítva ezzel a helyszínt.

E tényállásra figyelemmel nem megalapozott a felülvizsgálati indítványnak a cselekmények minősítését és a terhelte elkövetői minőségét vitató része sem.

A Btk. 14. § (1) bekezdése szerint felbujtó az, aki mást bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír. Rábírást alatt olyan tevékenység értendő, amelynek hatására a felbujtott személy bűncselekmény elkövetésére határozza el magát.

III. rendű terhelte bírta rá az I. rendű terhelte a tényállás 1. és 2. pontjában írt rablási cselekmények elkövetésére, aki a végrehajtáshoz mindkét esetben további - más-más személyt is - bevont. A tényállás 1. pontjában írt cselekmény kapcsán a III. rendű terhelte által tanúsított bűnszolgálati tevékenység pedig a felbujtásba beleolvad.

Az irányadó tényállás szerint I. és III. rendű terhelte előzetes megállapodása a sértettek értékeinek erőszakos elvételére irányult, így a tényállással ellentétes az indítvány előterjesztőjének azon hivatkozása, mely szerint a végrehajtás során védencének terhelte-társai a rablással minőségileg túllépték a felbujtás kereteit.

Így a III. rendű terhelte terhére megállapított cselekmények

rabláskénti minősítése is törvényes.

Amennyiben a minősítés törvényes és a büntetés egyéb anyagi jogi szabályt nem sértett meg, a mérlegelési jogkörben és törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerint felülvizsgálati eljárásban nem támadható. Ezért a felülvizsgálat keretében a büntetéskiszabási körülmények újraértékelésére sincs lehetőség.

A III. rendű terhelt által felbujtóként elkövetett rablás büntettségének minősített esetét a törvény öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel fenyegeti, és a Btk. 81. § (3) bekezdése szerint a halmazati büntetési tételkeret felső határa tizenöt évre emelkedik, következésképpen a terhelttel szemben a jogerős ítéletben kiszabott kilenc év a törvényes keretek között maradt, még a törvényi középmértéket sem érte el.

A felülvizsgálati indítványnak így a büntetés kiszabását sérelmező része a törvényben kizárt.

Ezért a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria – a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel – az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2018. május 8.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s. k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Mátyás Gyöngyi
bíróság ügyintéző